

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W REDZIE NA LATA 2022 - 2024

Problemy i skutki wynikające z uzależnień, są w dalszym ciągu najpoważniejszymi kwestiami społecznymi. Zjawiska te mają przemożny wpływ na bezpieczeństwo społeczne, stan zdrowia ludzi, jak też relacje z najbliższymi. Z problemem alkoholizmu wiążą się zagrożenia dla prawidłowego funkcjonowania zarówno sfery ekonomicznej, moralnej i zdrowotnej społeczeństwa. Obecnie nie zastanawiamy się już, czy warto pomagać, osobom, rodzinom z problemem alkoholowym, a szczególnie dzieciom z rodzin dotkniętych chorobą alkoholową, ale jak to robić szybciej, skuteczniej i efektywniej.

Pomagać - to z jednej strony minimalizować skutki alkoholizmu, narkomanii, nikotynizmu, ale z drugiej - pomagać to przede wszystkim zapobiegać, czyli edukować, uświadamiać, wskazywać alternatywne sposoby spędzania wolnego czasu, radzenia sobie z sytuacją trudną, konfliktową, jak skutecznie bez używek rozładować napięcie i rodzącą się agresję.

Pomagać to również wspierać młodych ludzi w kształtowaniu prawidłowych postaw osobowościowych, aby nie było potrzeby „podpierania się” substancjami uzależniającymi.

Skutki uzależnień nie ograniczają się jedynie do ograniczeń fizycznych, czy psychicznej degradacji samego alkoholika, one dotyczą wszystkich osób, które żyją, pracują czy przyjaźnią się z uzależnionym.

Kluczową rolę w polskim systemie rozwiązywania problemów uzależnień odgrywają samorządy gmin, które na mocy przepisów prawa są odpowiedzialne za rozwiązywanie problemów uzależnień w społecznościach lokalnych.

Zgodnie z treścią powyższej ustawy, samorządy gmin posiadają kompetencje do podejmowania działań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Gmina z racji dysponowania odpowiednią wiedzą o problemach swoich mieszkańców oraz o swoich możliwościach, może przedsięwziąć środki zaradcze oraz naprawcze, skierowane do społeczności lokalnej, ponieważ nadmierne nadużywanie alkoholu stanowi poważny problem, nie tylko dla pojedynczych jednostek, ale dla ogółu społeczeństwa.

Zadaniem gminy jest podejmowanie takich przedsięwzięć, które będą przestrzegać przed zgubnymi skutkami nadużywania alkoholu oraz przyczynią się do ich minimalizacji.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii (GPPiRPA oraz PN) jest zbudowany w szczególności w oparciu o zadania wynikające z:

- ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej
- Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025.

Z dniem 1 stycznia 2022 roku na mocy ustawy z dnia 17 grudnia 2021 roku o zmianie Ustawy o Zdrowiu Publicznym oraz niektórych innych ustaw Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii i Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zostały przekształcone w Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, którego głównym zadaniem jest prowadzenie działalności w zakresie profilaktyki i

rozwiązywania problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych. Zmiany w Ustawie wskazują także, iż realizacja zadań określonych w obowiązujących aktach prawnych prowadzona jest w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, który sporządza się na okres nie dłuższy niż 4 lata. Utworzenie jednego dokumentu stanowi lokalną strategię rozwiązywania problemów w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne, kadrowe, doświadczenie i wiedzę osób działających w obszarze profilaktyki uzależnień. Założeniem niniejszego Programu jest kontynuacja zadań realizowanych w latach poprzednich oraz inicjowanie i podejmowanie nowych, ukierunkowanych na profilaktykę uniwersalną, selektywną i wskazującą.

I. Diagnoza problemu

Z diagnozy problemów społecznych na terenie Gminy Miasto Reda opracowanej w 2020r. wynika, iż spożywanie alkoholu według mieszkańców gminy stanowi dość poważne zagrożenie. Problem jest wyraźnie dostrzegalny, potwierdza to fakt, że 48% respondentów zna osoby borykające się z problemem uzależnienia od alkoholu. 1/4 ankietowanych mieszkańców zauważa w okolicy swojego miejsca zamieszkania osoby spożywające alkohol w miejscach publicznych. Ta sytuacja uległa znacznej poprawie w porównaniu do badania z 2015r., co i tak jest sytuacją stanowiącą znaczący problem. Ankietowani mieszkańcy nie zauważają problemu prowadzenia pojazdów po spożyciu alkoholu.

Szczególnie istotnym aspektem problemu alkoholowego jest korzystanie z napojów alkoholowych przez młodzież. 29% ankietowanych stwierdza, że zna więcej niż jedną osobę wśród rówieśników, które spożywają alkohol. W raporcie z badań zauważyć także można zależność pomiędzy spożywaniem alkoholu czy paleniem e-papierosów przez młodych ludzi, a pojawiającymi się w ich życiu problemami poczucia obniżenia własnej wartości, chęci zaimponowania innym, czy ciekawości. Ponadto 23% uczniów potwierdza występowanie w gminie miejsc, w których dzieci i młodzież niepełnoletni mogą nabyć alkohol bez problemu. Znaczącym dowodem rangi problemu są także głosy sprzedawców: 70% ankietowanych potwierdziło, że zdarzają się próby kupna alkoholu przez nieletnich w ich sklepach. Problem uzależnienia od alkoholu jest zjawiskiem często towarzyszącym problemowi przemocy w rodzinie. Około 1/4 respondentów określa, że zna osobę, która doznaje przemocy i większość z tych osób doznających przemocy ma dobrą lub bardzo dobrą sytuację materialną. Według raportu najczęściej do sytuacji przemocowych dochodzi w domu, a osoby doznające przemocy posiadają wiedzę na temat możliwych form wsparcia.

Pod pojęciem narkomanii rozumie się stałe lub okresowe używanie w celach innych niż medyczne środków odurzających lub substancji psychotropowych albo środków zastępczych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich.

Z diagnozy problemów społecznych na terenie Gminy Miasto Reda opracowanej w 2020r. wynika, że problem uzależnienia od narkotyków to ważne zagrożenie dla gminy.

Do zażywania narkotyków bądź dopalaczy przyznaje się zaledwie 2% respondentów, może to wynikać z niechęci do udzielania odpowiedzi. Powyższe potwierdza fakt, że na terenie gminy wg. ankietowanych można zakupić substancje psychoaktywne, a 24% respondentów przyznaje, iż zna kogoś kto zażywa narkotyki.

Dostępność narkotyków na terenie gminy potwierdza 24% dorosłych mieszkańców. Uczniowie w większości nie przyznają się do sięgania po środki odurzające, jednakże 11% młodzieży szkolnej potwierdziło, że ich rówieśnicy mają kontakt z substancjami psychoaktywnymi. Wśród powodów młodzież wskazuje głównie ciekawość. Oprócz narkotyków i dopalaczy środkami psychoaktywnymi, jakie zażywa młodzież to leki np. na kaszel. Zdaniem 13% ankietowanych na terenie ich miejsca zamieszkania istnieje możliwość zakupu narkotyków, dopalaczy lub leków psychoaktywnych bez recepty.

II. Cele Gminnego Programu:

Głównym celem niniejszego programu jest minimalizowanie negatywnych konsekwencji społecznych, które wynikają ze spożywania napojów alkoholowych i zażywania środków psychoaktywnych. Celem szczegółowym Programu jest podejmowanie działań edukacyjnych o tematyce uzależnień, promocji zdrowego trybu życia oraz zwiększanie dostępu do oferty pomocowej dla osób dotkniętych i zagrożonych problemem uzależnienia od napojów alkoholowych i substancji psychoaktywnych.

III. Zadania Gminnego Programu:

Zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii obejmują w szczególności:

MOPS

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej, psychologicznej i prawnej dla osób uzależnionych i ich rodzin;
2. Uruchomienie przy MOPS w Redzie Punktu Konsultacyjnego w zakresie poradnictwa specjalistycznego dla mieszkańców Redy z problemami uzależnienia, współuzależnienia i przemocy w rodzinie, niezależnie od udzielanej na bieżąco osobom uzależnionym i członkom rodzin, w których występują problemy uzależnień pomocy psychologicznej i prawnej;
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży;
4. Przeciwdziałanie negatywnym skutkom uzależnienia od alkoholu;
5. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie uzależnień behawioralnych;
6. Realizacja szkoleń, warsztatów, programów edukacyjno – profilaktycznych skierowanych do różnych grup odbiorców;
7. Obsługa administracyjna Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w tym w szczególności finansowanie badań biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, ponoszenie kosztów związanych z postępowaniem sądowym, wynagradzania pracy członków Komisji, szkoleń podnoszących kompetencje;
8. Upowszechnienie informacji dotyczących adresów instytucji i miejsc udzielających pomocy psychologiczno – terapeutycznej.

MOSiR

1. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w programach opiekuńczo-wychowawczych oraz finansowanie wypoczynku dla dzieci w formie ferii zimowych i półkolonii letnich.
2. Edukacja publiczna – kształtowanie świadomości zdrowotnej w zakresie uzależnień

UM REDA

1. Współpraca i wspomaganie działalności instytucji, związków wyznaniowych, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych w szczególności poprzez :
 - realizację zadań ustawowych w zakresie opieki i edukacji mieszkańców Redy, a w szczególności dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych,
 - edukację publiczną w zakresie profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu.

IV. Grupa docelowa:

Założenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii kierowane są do wszystkich Mieszkańców Gminy Miasto Reda, w szczególności do osób dotkniętych i zagrożonych problemem uzależnień. Ponadto zadania te skierowane są do dzieci i młodzieży oraz instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów w powyższym zakresie.

V. Realizatorzy i partnerzy Programu:

1. Realizatorami Programu są: Urząd Miasta Reda, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Redzie oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Redzie.
2. Ze względu na wielopłaszczyznowe oddziaływanie problemu alkoholizmu na społeczeństwo z terenu Miasta Reda partnerami niniejszego Programu są: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe, Fabryka Kultury, Komisariat Policji w Redzie, instytucje kościelne, organizacje pozarządowe, Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wejherowie, Prokuratura Rejonowa w Wejherowie, Sąd Rejonowy w Wejherowie, instytucje ochrony zdrowia oraz inne zaangażowane w profilaktykę i przeciwdziałanie alkoholizmowi.
3. Obsługę administracyjną i szkolenie członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadzi Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Redzie.
4. Pracami komisji koordynuje Przewodniczący Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
5. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działa na podstawie regulaminu zatwierdzonego przez Burmistrza Miasta Redy.

VI. Monitorowanie Programu:

Monitorowanie Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość Realizatorów Programu (o których mowa w pkt III Programu), którzy przekazywać będą stosowne sprawozdania merytoryczno – finansowe do Urzędu Miasta Redy zgodnie z obowiązującymi przepisami.

VII. Finansowanie Programu:

Gminny Program realizowany będzie w ramach środków finansowych planowanych w budżecie Gminy, pozyskiwanych zgodnie z art. 9 ustawy o wychowaniu w trzeźwości

i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz dotacji, darowizn i innych wpływów od osób prawnych i fizycznych.

VIII. Zasady wynagradzania członków Komisji:

1. Przewodniczącemu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z tytułu organizowania i kierowania pracami Komisji ustala się miesięczne wynagrodzenie w wysokości 1500,00 zł brutto.
2. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za udział w pracach Komisji ustala się miesięczne wynagrodzenie w wysokości 1000,00 zł brutto.
3. Za każdą nieobecność członka Komisji w posiedzeniu Komisji potrąca się kwotę 100,00 zł brutto.
4. Podstawą wypłaty wynagrodzenia jest lista obecności podpisana przez członków Komisji. Ustala się termin wypłaty do 10-go dnia każdego miesiąca po miesiącu, w którym członek Komisji pełnił swoją funkcję, a w przypadku gdy ten dzień jest dniem wolnym od pracy, w następnym dniu pracy na konto bankowe członka Komisji.
5. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uczestniczącym w szkoleniach związanych z problematyką przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii, które odbywają się poza Gminą Reda przysługuje zwrot kosztów podróży.